

HOOFDSTUK 11 – HET ONZE VADER

Een samenvatting van het hele evangelie

Het Onze Vader is inderdaad een samenvatting van het hele Evangelie. Het wordt "Het Onze Vader" genoemd omdat Jezus het zelf aan ons heeft gegeven om ons te leren bidden. In dit gebed vinden we zeven smeekbeden tot God. In die zeven smeekbeden vinden we elk menselijk verlangen en elke uiting van geloof die in de Schrift te vinden is. Alles wat we moeten weten over het leven en het gebed is vervat in dit prachtige gebed.

Jezus zelf gaf ons dit gebed als model voor alle gebeden. Het is goed dat we de woorden van het Onze Vader regelmatig hardop herhalen. Dit gebeurt ook tijdens de verschillende sacramenten en in de liturgische eredienst. Het is echter niet genoeg om dit gebed alleen *maar op te zeggen*. Het doel is om elk aspect van dit gebed te *internaliseren*, zodat het een model wordt voor onze persoonlijke smeekbede tot God en een overgave van ons hele leven aan Hem.

Het fundament van het gebed

Het Onze Vader begint niet met een smeekbede, maar met de erkenning van onze identiteit als kinderen van de Vader. Dit is een essentiële basis voor het correct bidden van het Onze Vader. Het onthult tevens de fundamentele benadering die we moeten hanteren in alle gebeden en in ons hele christelijke leven. De openingszin, die voorafgaat aan de zeven smeekbeden, luidt als volgt: "Onze Vader die in de hemel zijt." Laten we eens kijken naar wat deze openingszin van het Onze Vader inhoudt.

Kinderlijke moed : Tijdens de mis nodigt de priester de gelovigen uit om het Onze Vader te bidden met de woorden: "Op bevel van de Heiland en gevormd door de goddelijke leer *durven wij te zeggen...*" Deze "moed" van onze kant komt voort uit het fundamentele besef dat God onze Vader is.

Iedere christen moet de Vader zien als mijn Vader. We moeten onszelf zien als kinderen van God en Hem benaderen met het vertrouwen van een kind. Een kind met een liefdevolle ouder is niet bang voor die ouder. Kinderen hebben juist het grootste vertrouwen dat hun ouders van hen houden, wat er ook gebeurt. Zelfs als ze zondigen, weten kinderen dat ze nog steeds geliefd zijn. Dit moet ons fundamentele uitgangspunt zijn voor al het gebed. We moeten beginnen met het besef dat God van ons houdt, wat er ook gebeurt. Met dit begrip van God zullen we al het vertrouwen hebben dat we nodig hebben om Hem aan te roepen.

Abba : God 'Vader' noemen, of specifieker 'Abba', betekent dat we God op de meest persoonlijke en intieme manier aanroepen. 'Abba' is een koosnaam voor de Vader. Dit laat zien dat God niet alleen de Almachtige of Alwetende is. God is zoveel meer. God is mijn liefdevolle Vader, en ik ben de geliefde zoon of dochter van de Vader.

Onze Vader : God 'onze Vader' noemen drukt een geheel nieuwe relatie uit, voortkomend uit het Nieuwe Verbond dat werd gesloten door het bloed van Christus Jezus. In deze nieuwe relatie zijn wij nu Gods volk en Hij onze God. Het is een uitwisseling van personen en daarom diep *persoonlijk*. Deze nieuwe relatie is niets anders dan een geschenk van God waar wij geen recht op hebben. Wij hebben geen recht om God onze Vader te noemen. Het is een genade en een geschenk.

Deze genade onthult ook onze diepe eenheid met Jezus als de Zoon van God. We kunnen God alleen 'Vader' noemen voor zover we één zijn met Jezus. Zijn menselijkheid verbindt ons met Hem, en we delen nu in een diepe band met Hem.

Door God 'onze' Vader te noemen, onthullen we ook de verbondenheid die we met elkaar delen. Allen die God op deze intieme manier hun Vader noemen, zijn broeders en zusters in Christus. We zijn daarom niet alleen diep met elkaar verbonden, maar we zijn ook in staat om samen God te aanbidden. In dit geval wordt individualisme achtergelaten ten gunste van broederlijke eenheid. We zijn leden van deze ene goddelijke familie als een glorieus geschenk van God.

“Wie is in de hemel?”: Erkennen dat God in de hemel is, betekent niet zozeer dat Hij ergens anders is. Het betekent dat Hij zich in een glorieuze staat van zijn bevindt. Hij is niet ergens anders van ons verwijderd. Sterker nog, onze erkenning van Zijn hemelse heerschappij onthult juist dat we geroepen zijn om nu al deel te hebben aan dat glorieuze leven van God. Wij zijn Gods volk dat verenigd met Christus leeft in dit verborgen, maar

glorieuze Koninkrijk dat reeds is gevestigd. Ons gebedsleven is die voortdurende verbinding met en deelname aan dit Koninkrijk.

De zeven petitie's

Het Onze Vader onthult zeven smeekbeden. Deze smeekbeden omvatten het hele christelijke leven. Laten we ze eens nader bekijken, zodat we inderdaad weten hoe we moeten bidden.

De eerste drie smeekbeden van het Onze Vader zijn gericht op God. Dit onthult de essentie van liefde: liefde trekt ons altijd uit onszelf naar de ander. Deze smeekbeden helpen ons God lief te hebben en te aanbidden en Zijn wil te verlangen omwille van Hem. We bidden: "Uw naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede."

Geheiligd zij Uw Naam : "Geheiligd" betekent heilig zijn. Wanneer we dit deel van het gebed bidden, bidden we niet dat Gods naam heilig *zal* worden, want Zijn naam *is* al heilig. We bidden veeleer dat deze heiligheid van God door ons en alle mensen erkend zal worden. We bidden dat er een diep ontzag voor Gods naam zal zijn en dat we God altijd zullen behandelen met de gepaste eerbied, toewijding, liefde en ontzag waartoe we geroepen zijn.

Het is vooral belangrijk om te benadrukken hoe vaak Gods naam ijdel wordt gebruikt. Dat is een vreemd fenomeen. Heb je je ooit afgevraagd waarom mensen, als ze boos zijn, Gods naam vervloeken? Het is vreemd. En in feite is het demonisch. Woede nodigt ons in die momenten uit om te handelen op een manier die lijnrecht ingaat tegen dit gebed en tegen het juiste gebruik van Gods naam.

God zelf is heilig, heilig, heilig. Hij is driemaal heilig! Met andere woorden, Hij is de Allerheiligste! Leven met deze fundamentele gezindheid is essentieel voor een goed christelijk leven en een goed gebedsleven.

Een goede gewoonte zou wellicht zijn om Gods naam regelmatig te eren. Wat een prachtige gewoonte zou het bijvoorbeeld zijn om regelmatig te zeggen: "Lieve en kostbare Jezus, ik houd van U." Of: "Glorieuze en barmhartige God, ik aanbid U." Het toevoegen van dergelijke bijvoeglijke naamwoorden voordat we God noemen, is een goede gewoonte om aan te leren en zo te voldoen aan de eerste bede van het Onze Vader.

Een andere goede gewoonte is om het "Bloed van Christus" dat we tijdens de Mis nuttigen, altijd aan te duiden als het " Kostbaar Bloed". Of de Hostie als de " Heilige Hostie". Velen trappen in de valkuil om het simpelweg "wijn" of "brood" te noemen. Dit is waarschijnlijk niet kwaadwillig of zelfs zondig, maar het is veel beter om de gewoonte aan te leren om alles wat met God verbonden is, en met name de Allerheiligste Eucharistie, te eren en te vereren!

Uw Koninkrijk kome : Deze bede in het Onze Vader is een manier om twee dingen te erkennen. Ten eerste erkennen we het feit dat Jezus op een dag in al Zijn glorie zal terugkeren en Zijn blijvende en zichtbare Koninkrijk zal vestigen. Dit zal de tijd van het Laatste Oordeel zijn, wanneer de huidige hemel en aarde zullen vergaan en een nieuwe orde zal worden gevestigd. Het bidden van deze bede is dus een geloofsvolle erkenning van dit feit. Het is onze manier om te zeggen dat we niet alleen geloven dat dit zal gebeuren, maar dat we er ook naar uitkijken en ervoor bidden.

Ten tweede moeten we beseffen dat het Koninkrijk van God al hier onder ons is. Voorlopig is het een onzichtbaar Koninkrijk. Het is een geestelijke realiteit die een allesomvattende en aanwezige realiteit in onze wereld moet worden.

Bidden dat Gods Koninkrijk kome, betekent dat we verlangen dat Hij allereerst meer bezit neemt van onze ziel. Het Koninkrijk van God moet in ons zijn. Hij moet regeren op de troon van ons hart, en wij moeten Hem dat toestaan. Daarom moet dit ons voortdurende gebed zijn.

Wij bidden ook dat het Koninkrijk van God in onze wereld aanwezig zal zijn. God wil de sociale, politieke en culturele orde nu al veranderen. Daarom moeten we daarvoor bidden en werken. Ons gebed om de komst van het Koninkrijk is tevens een manier om ons aan God toe te wijden, zodat Hij ons voor dit doel kan gebruiken. Het is een gebed van geloof en moed. Geloof omdat we geloven dat Hij ons kan gebruiken, en moed omdat de boze en de wereld het niet zullen waarderen. Naarmate het Koninkrijk van God door ons in deze wereld wordt gevestigd, zullen we tegenstand ondervinden. Maar dat is oké en te verwachten. En dit gebed is, mede, bedoeld om ons te helpen bij deze missie.

Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel : Bidden om de komst van het Koninkrijk van God betekent ook dat we ernaar streven de wil van de Vader te leven. Dit doen we door eenwording met Christus Jezus te bewerkstelligen. Hij vervulde de wil van zijn Vader volmaakt. Zijn menselijk leven is het volmaakte voorbeeld van de wil van God, en het is tevens het middel waarmee wij de wil van God leven.

Deze petitie is een manier om ons te verbinden aan een leven in verbondenheid met Christus Jezus. We leggen onze eigen wil in de handen van Christus, zodat Zijn wil in ons leeft.

Door dit te doen, beginnen we vervuld te worden met alle deugden. We zullen ook vervuld worden met de gaven van de Heilige Geest, die nodig zijn om de wil van de Vader te leven. De gave van kennis is bijvoorbeeld een gave waarmee we leren wat God van ons verlangt in specifieke levenssituaties. Het bidden van dit gebed is dus een manier om God te vragen ons te vullen met kennis van Zijn wil. Maar we hebben ook de moed en kracht nodig om die wil vervolgens uit te leven. Dit gebed vraagt daarom ook om die gaven van de Heilige Geest die ons in staat stellen om te leven volgens Gods goddelijke plan voor ons leven.

Het is natuurlijk ook een voorbede voor alle mensen. In dit gebed vragen wij dat allen in eenheid en harmonie zullen leven, in overeenstemming met Gods volmaakte plan.

De volgende vier smeekbeden van het Onze Vader richten zich nog steeds op God, maar erkennen directer onze behoefte aan Hem en de noodzaak om onszelf aan Hem aan te bieden als een offer. In deze smeekbeden bidden we: "Geef ons... vergeef ons... leid ons... bevrijd ons."

Geef ons heden ons dagelijks brood : Deze smeekbede, net als het begin van het Onze Vader, drukt onze kinderlijke behoefte uit om op God te vertrouwen voor ons te zorgen. Het verwijst ook naar het verbond, waarin we ernaar streven alles *van* God te ontvangen en alles *aan* God te geven.

Bidden om ons dagelijks brood is een manier om te erkennen dat God tijd en plaats overstijgt. Hij is alomtegenwoordig en altijd nodig.

En door te zeggen "deze dag" nodigen we God uit in dit huidige moment, het enige moment dat we hebben.

"Brood" verwijst ongetwijfeld naar de Heilige Eucharistie, maar het is ook een erkenning dat God, door de Eucharistie en alle genade, de bron van ons levensonderhoud is. Zonder Hem zouden we letterlijk verhongeren. Onze ziel zou verdorren en zonder God zouden we zelfs niet meer kunnen bestaan.

We vertrouwen er ook op dat God in onze materiële behoeften zal voorzien. Nee, het is misschien niet Gods plan dat we rijk worden aan aardse bezittingen, maar we kunnen er zeker van zijn dat Hij voor ons zal zorgen en zal voorzien in wat we nodig hebben in het leven, zowel materieel als op alle andere vlakken. Dit is dus een gebed van vertrouwen in Gods voorzienigheid.

Vergeef ons onze zonden, zoals wij ook vergeven wie tegen ons zondigen : Dit is misschien wel een van de moeilijkste gebeden om te bidden. Vergeving is tweeledig. Ten eerste is God een God van volmaakte barmhartigheid. Er is geen zonde te groot voor God om te vergeven en te vergeten. Dat moeten we weten. Schuld, schaamte, verlegenheid en angst moeten verdwijnen in de aanwezigheid van Gods overvloedige barmhartigheid. We bidden om deze genade in dit gebed.

Gods barmhartigheid werkt echter twee kanten op! De enige manier om Gods barmhartigheid en vergeving te ontvangen, is door ze te geven. En de mate waarin we barmhartigheid en vergeving aanbieden, bepaalt de mate waarin we ons hart openstellen om ze te ontvangen. Stel je het zo voor: je bent aan het snorkelen. Je bent in de tropen en verkent de schoonheid van de zee. Om dit te doen, heb je een snorkel nodig om doorheen te ademen. Als je ademt, gebruik je niet een grote buis om in te ademen en dan een kleine om uit te ademen. Nee, je gebruikt dezelfde buis voor beide. Zo is het ook met barmhartigheid en vergeving. Wij bepalen hoe 'groot' onze adembuis is, en we gebruiken er maar één. Als we een rietje gebruiken om anderen te vergeven, moeten we datzelfde rietje ook gebruiken om vergeving te ontvangen. Het is onze keuze. Maar als we een buis van normale grootte gebruiken als kanaal van genade, zowel om te geven als te ontvangen, zullen we zeer tevreden zijn.

Deze analogie laat ons ook zien dat we genade en vergeving nodig hebben. Niemand kan gaan snorkelen en zeggen: "Ik houd gewoon de hele tijd mijn adem in. Ik hoef niet te ademen." Dat is alsof je zegt: "Ik leef mijn leven wel op mijn eigen manier. Ik heb geen regelmatige genade en vergeving nodig." Dat is een gevaarlijke en dodelijke houding.

Soms komen we mensen tegen die onze vergeving niet lijken te verdienen. Ze kunnen arrogant, veeleisend, kwetsend en dergelijke zijn. Dat maakt niet uit. We moeten hen genade en vergeving schenken, net zoals we dat doen aan de liefste en aardigste persoon die we kennen. Het moet volledig, constant en onvoorwaardelijk zijn. Denk aan de woorden van Jezus aan het kruis: "Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen" ([Lucas 23:34](#)).

En leid ons niet in verleiding : Deze zin uit het Onze Vader kan verwarrend zijn. Waarom zou God ons in verleiding "leiden"? Welnu, dat zou Hij niet doen. Dit is verwarrend omdat het moeilijk is om deze Griekse zin te vertalen. De *Catechismus* legt het als volgt uit:

Het is lastig om het Griekse werkwoord dat met één enkel Engels woord wordt gebruikt te vertalen: het Grieks betekent zowel "laat ons niet in verleiding komen" als "laat ons niet aan verleiding toegeven" ([Mt 26:41](#)). (#2846)

Verleiding is een reëel probleem. We komen er allemaal mee in aanraking. Maar is het waar dat sommige verleidingen zo hevig zijn dat we er niets aan kunnen doen? Ja, dat klopt, soms zijn verleidingen te sterk voor onze eigen menselijke kracht. Maar vrees niet, verleidingen zijn nooit te sterk voor de genade van God. Daarom is dit gebed een manier om te zeggen: "Heer, ik ben zwak en zal op eigen kracht falen. Daarom vertrouw ik mezelf aan U toe, zodat ik nooit zal worden misleid door de vele verleidingen die ik ongetwijfeld zal tegenkomen."

Wanneer we in verleidingen bezwijken, kunnen we er zeker van zijn dat dit komt doordat we deze specifieke smeekbede uit het Onze Vader niet hebben omarmd. We hebben nagelaten om op de juiste manier te zoeken naar en te vertrouwen op alles wat God ons wil geven. Hij is de meester van de deugd en de overwinnaar van het kwaad. Als we ons volledig tot Hem wenden te midden van verleiding, kunnen we er zeker van zijn dat Hij ons te hulp zal komen.

Maar verlos ons van het kwaad : Wanneer we bidden dat we verlost worden van het kwaad, bidden we eigenlijk dat we verlost worden van de duivel. Het kwaad bestaat op zichzelf niet. Kwaad is wat we een 'negatieve realiteit' noemen. Met andere woorden, kwaad is het ontbreken van iets. Het is het ontbreken van God.

Vergelijk, ter vergelijking, het verschil tussen licht en donker of warm en koud. Zijn dit tegengestelde krachten? Nee. Duisternis bestaat in feite niet, en kou bestaat strikt genomen ook niet. Duisternis is simpelweg de afwezigheid van licht, en kou is simpelweg de afwezigheid van warmte. Zo is het ook met goed en kwaad. Dit zijn geen twee tegengestelde krachten zoals we in Star Wars zien. Kwaad is veeleer het verlies van God en al het goede.

Deze smeekbede is een manier om te bidden voor bescherming tegen "de boze", satan. Hij is degene die God uit ons leven wil stelen. Satan is echt, hij is machtig en hij haat ons met al zijn kracht. Als machtige engel behoudt hij zijn natuurlijke invloed op ons. Maar de genade van God heeft hem overwonnen; en wanneer we om die genade bidden, kunnen we er zeker van zijn dat satan zal verliezen. We moeten bidden om beschermd te worden tegen de boze, tegen degene die God volledig kwijt is.

En dat is bidden! Het Onze Vader eindigt traditioneel met het verheerlijken van God. Deze verheerlijking van God is iets wat we te allen tijde moeten doen en is een passende manier om dit boek af te sluiten.

Want het koninkrijk, de macht en de glorie behoren U toe, nu en tot in eeuwigheid!
AMEN